

Programa anual d'execució
Parc natural de s'Albufera
de Mallorca

2010

Presentació

El programa anual d'execució és el document on queden definits, a un any vista, els programes i projectes a desenvolupar al Parc. Va acompanyat d'un pressupost per a cada actuació.

Es denominen programes aquelles activitats de gestió continuada que tenen un cost anual, generalment no massa variable d'any en any. Dins l'apartat de projectes s'inclouen aquelles accions puntuals, amb un objectiu identificat i concret, que s'assoleixen en un termini de temps determinat i generalment curt (un o pocs anys), en contraposició als programes, que tenen objectius a molt llarg termini o de durada indeterminada.

La majoria d'accions detallades a aquest Programa Anual poden ser executades directament pel personal del Parc o contractar-se externament, en aquest darrer cas sempre comptant amb el suport del personal del Parc per a la seva realització i/o supervisió. D'altres actuacions requereixen, per contra, de la implicació de personal de la conselleria de Medi Ambient (o d'organismes o institucions que d'ella en depenen) no adscrit al Parc.

Sumari

Equip de gestió

Programes i projectes

1. Àrea de gestió per a la conservació
2. Àrea de desenvolupament socio-econòmic
3. Àrea d'ús públic
4. Àrea d'investigació i seguiment
5. Àrea de participació
6. Àrea de manteniment
7. Àrea de vigilància
8. Àrea d'administració
9. Àrea de planificació
10. Àrea d'avaluació

Pressupost

Equip de gestió

Director

Maties Rebassa

Tècnic/a superior

Gabriel Perelló

Educadors ambientals

Jordi Amengual, Jerònia Corró i Gaspar Guaita

Informadors

Alexandre Forteza, Jaume Pons i Margalida Roig

Naturalista

Pere Vicens

Oficial agrícola-ramader

Miquel Cantallops

Agent de Medi Ambient

Miquel Àngel Reus

Brigada de manteniment

Manuel Coello, Pedro García, Pere Nadal, Susana Quintanilla, Josep Solivellas

Personal de neteja

Catalina Payeras

Auxiliar administratiu

Pilar Lacalle

1. Àrea de gestió per a la conservació

Es objectius generals d'aquests programes i projectes són garantir la recuperació i conservació dels hàbitats i la conservació de la biodiversitat, amb especial atenció a les espècies més valuoses.

Programes

1.1. Gestió hídrica

Objectius:

Mantenir els nivells, el flux i la qualitat de l'aigua necessàries per garantir la conservació de les espècies i dels processos ecològics. Realitzar la màxima retenció dels recursos superficials de s'Albufera per tal d'afavorir la seva funció de preservar els recursos de l'aqüífer Inca- sa Pobla. Evitar inundacions a la perifèria del Parc, i especialment a la zona de sa Marjal, molt afectada per aquestes en el passat.

Actuacions:

- Moviment de les comportes amb els objectius especificats, tenint en compte altres necessitats puntuals relacionades amb les situacions de risc d'inundació i amb les de gestió del bestiar, que sovint necessita àrees eixutes per alimentar-se i descansar.
- Anotació en una fulla de càlcul de tots els moviments de les comportes, tal i com es ve fent des del 2004, amb la finalitat de poder analitzar en el futur les actuacions efectuades i la seva efectivitat.
- Col·laboració amb els responsables de la direcció general de Recursos Hídrics.
- Segat de la vegetació emergent dels canals principals durant els mesos de tardor i hivern, per millorar el flux de les aigües circulants.

Personal assignat:

Agent de medi ambient, oficial naturalista, oficial agrícola-ramader, responsable de brigada i informadors.

1.2. Recuperació del bosc de ribera i del sistema dunar

Objectius:

Garantir la conservació, l'extensió i la qualitat de la coberta arbòria conservant el seu caràcter i composició específica.

Realitzar actuacions que permetin la recuperació del primer front del sistema dunar des Comú de Muro.

Actuacions:

- Seguir amb el desenvolupament del Pla de Recuperació del Bosc de Ribera.
- Protegir el primer front dunar de l'erosió i efectuar repoblacions i sembres d'espècies adequades als llocs on resultin necessàries.

Personal assignat:

Per aquesta tasca es comptarà amb la brigada de manteniment del Parc, l'oficial agrícola-ramader i l'agent de medi ambient, i es promouran externament aquelles activitats que requereixin molta mà d'obra i una dedicació intensiva en el temps, així com les activitats d'investigació o les que puguin ser efectuades per voluntaris.

Per a la protecció del primer front dunar es compta amb la important participació de la Demarcació de Costes de les Illes Balears, qui ha engegat un projecte específic a l'efecte.

1.3. Control d'espècies exòtiques

Objectius:

Conservar la biodiversitat del Parc, controlant les espècies que poden hibridar o competir amb les pròpies del Parc.

Actuacions:

- Controlar les espècies invasores (tortugues de Florida, cotorra argentina, *Carpobrotus*, carpes, etc.), depredadors introduïts (moixos orats) i varietats domèstiques.

Personal assignat:

Oficial naturalista i agent de medi ambient. Contractacions externes per al control de les poblacions de carpes i tortugues de Florida. Col·laboracions

amb el COFIB (Consorti per a la recuperació de la Fauna de les Illes Balears), el servei de Protecció d'Espècies i altres entitats i organismes.

1.4. Gestió agropecuària

Objectius:

Contribuir al manteniment de la diversitat en l'estructura de la vegetació, les zones d'aigües obertes i evitar la propagació dels focs mitjançant el bestiar, preferentment de races autòctones, i pràctiques agrícoles adients.

Actuacions:

- Compliment de les directrius fixades en el Pla de Pastures redactat el 2005.
- Gestió del bestiar (moviments interns i externs al Parc, marcatges, tractaments veterinaris...) d'acord amb les directrius de gestió de la vegetació, evitant el risc de sobrepastura i l'efecte de les trepitjades i excrements sobre les espècies més valuoses amb una adequada rotació.
- Adequació dels tancats existents i estudi de la conveniència (i en el seu cas, execució) de nous tancats per a augmentar la superfície pasturada del Parc.
- Adequació d'alguns malecons per millorar la mobilitat del bestiar i del personal que el gestiona.
- Adequació de passos per al bestiar.
- Continuació de l'eliminació de jonqueres per diversificar les pastures.
- Garantir en tot moment la seguretat dels visitants, del personal i de l'entorn del Parc.
- Mantenir els cultius de ses Puntes, es Forcadet, sa Roca i Turó des Blat amb els criteris proposats pel grup d'estudi de la biodiversitat (sembla de lleguminoses i cereals farratgers, sense emprar biocides ni fertilitzants i alternant les zones de cultiu).
- Signar els convenis que es considerin adients amb propietaris dels voltants o de l'interior del Parc, per a garantir les rotacions adequades del bestiar.
- Mantenir l'assegurança del bestiar, a través d'Espais de Natura Balear.
- Adequar i reformar els corrals.
- Mantenir la certificació de ramaderia ecològica.

Personal assignat:

Oficial especialista agrícola-ramader, amb l'ajuda de l'equip de manteniment.

Projectes

1.5. Substitució de l'actual dic del Canal Gran

Objectius:

Possibilitar la retenció i/o el flux de l'aigua i els sediments que davallen pel Canal Gran, mitjançant un sistema de comportes que contempli tota la gruixa del Canal. L'actual Dic només presenta una comporta central, que no permet una ràpida evacuació de les aigües i que, sobretot, no permet l'evacuació dels sediments, que es van depositant al fons del canal.

Actuacions:

- Substitució de l'actual Dic de contenció per un altre sistema de comportes més funcionals, amb la retirada del formigonat existent als laterals del Canal i la construcció i emplaçament de les comportes pertinents (en nombre de 2 si són prou grans o 4 si són més petites) al seu lloc.

1.6. Dragat del Canal Gran

Objectius:

Permetre la recuperació de l'hàbitat d'aigües lliures que suposa el Canal Gran. Aquest hàbitat es troba fortament malmès per la gran quantitat de sediments acumulats (el darrer dragat es va efectuar fa molts d'anys), que enterboleixen l'aigua i no permeten l'arrelament dels macròfits submergits, que estroben a la base de la xarxa tròfica aquàtica.

Actuacions:

- Dragar una superfície de 280.000 metres quadrats (28 hectàrees) del Canal Gran, entre la Punta des Vent i el Dic de contenció de darrera sa Roca, amb l'extracció d'un volum aproximat de 140.000 metres cúbics de sediments.

- Deposició dels sediments extrets als malecons laterals, sense afectar als boscos de ribera contigus o, si es considera necessari, transport cap a l'exterior del Parc.

1.7. Dragat de les sèquies de s'Aigua Bona i sa Senyora

Objectius:

Recuperar la funcionalitat de les sèquies de s'Aigua Bona i sa Senyora (en els trams no dragats en anys anteriors, allà on els sediments i l'excessiu creixement de la vegetació no permet que hi hagi un flux continu de l'aigua)

Actuacions:

- Dragat de 2 trams de sèquia, de quasi 1.000 metres cada un d'ells, un a sa Senyora (en el tram paral·lel al camí des Senyals) i l'altre a la sèquia de s'Aigua Bona, en el seu tram més proper al camí de ses Puntes.

1.8. Nova compartimentació de les pastures a la zona del camí dels Polls

Objectius:

Després de les actuacions realitzades els dos darrers anys a la zona, i amb la finalitat d'aprofitar convenientment les noves àrees de pastura creades, es fa necessari compartimentar de nou la zona amb la retirada de barreres i tancats obsolets i la realització de noves separacions entre àrees.

Actuacions:

- Retirada de petits trams de tancat (totalitzat uns quants centenars de metres) que han quedat obsolets i no funcionals.

- Acotament de la zona de pastura situada més al nord, mitjançant el dragat d'un petit canalet de 530 metres que substitueixi l'actual tancat, que presenta les barres podrides i no es pot mantenir per més temps.

- Retirada d'una de les velles barreres separadores de tancats contigus, ja que actualment no té cap ús, i ubicació de la mateixa un centenar de metres més al nord (a la separació entre tancats contigus), on prèviament s'haurà de muntar l'estructura fixa on anirà subjecte.

1.9. Ubicació de barreres per al tancament de bestiar

Objectius:

Ubicar barreres de la tipologia tradicional a diferents llocs del Parc, per a permetre el tancament del bestiar i possibilitar la correcta pastura de les zones acotades.

Actuacions:

- Col·locació de barreres d'ullastre al malecò de sa Surana (2), camí de ses Puntes i malecò de l'Ullastrar, a més de la ja esmentada en el projecte anterior del camí dels Polls.

1.10. Treballs silvícoles intensius al bosc de ribera del aguait del Cibollar

Objectius:

Permetre la recuperació ecològica i paisatgística dels boscos de ribera (compostos principalment per oms, ullastres i espinalers) que hi ha a l'itinerari que va als observatoris del Cibollar, ja que es troben greument afectats per diverses patologies.

Actuacions:

- Marcat de tots els arbres morts o greument afectats per les plagues forestals que les han fet malbé, especialment entre els oms. Marcat igualment dels ullastres que creixen en densitats massa altes, ofegant els oms i no permetent un creixement vigorós de cap dels arbres de la zona, i de les branques que presenten un creixement poc adequat o defectuós.
- Retirada i crema o eliminació de tota la fusta extreta, especialment la que estigui afectada per paràsits o espècies-plaga.
- En cas de resultar necessari, sèmbrs de reposició als llocs que quedin massa descoberts, fent servir espècies adequades per a la zona (oms, fleixos, espinalers, polls).

1.11. Dragat d'una llacuna d'aigües fondes i dolces a la punta des Vent

Objectius:

Permetre la recuperació d'un ecosistema que es va perdre amb les dessecacions històriques de s'Albufera, el format per les llacunes d'aigües fondes (als voltants del metre i mig), més o menys dolces o poc salabroses i d'extensió prou considerable com per permetre l'existència de les espècies pròpies d'aquest hàbitat.

-- Projecte pendent de pressuposts del MARM --

Actuacions:

- Delimitació de la zona a dragar, que estaria compresa entre el canal Loco i el canal de sa Surana, aferrada a la punta des Vent dins la zona coneguda com es Patrimoni, la qual disposa d'un punt d'observació i control de l'avifauna.
- Dragat de la zona, creant una llacuna de forma més o menys circular i de vores irregulars, de superfície i fondària prou grans com per permetre la colonització de les espècies pròpies de les basses fondes de grans dimensions.

- Ubicació dels sediments extrets als malecons dels canals Loco i de sa Surana o, si fos possible, extracció dels mateixos i transport fins als dipòsits de cendra des Murterar.

1.12. Recuperació d'espècies amenaçades

Objectius:

Proseguir amb la recuperació d'aquelles espècies animals que es troben en un estat de salut delicat al Parc i que la seva conservació es consideri prioritària, o aquelles per a les quals el Parc pugui jugar un paper important en la seva recuperació poblacional a l'àmbit mediterrani.

Actuacions:

- Continuar amb l'alliberament de més exemplars de fotja banyuda (*Fulica cristata*), fins a tenir una petita població nidificant autosuficient al Parc. L'execució del projecte dependrà de l'existència d'animals o d'ous susceptibles de ser donats al Parc. Les actuacions es desenvoluparan en estreta col·laboració amb el servei de Protecció d'Espècies de la Conselleria de Medi Ambient.

- Valorar la conveniència de futures actuacions amb altres espècies aquàtiques, especialment aquelles que gaudeixen d'un Pla de Recuperació aprovat.

2. Àrea de desenvolupament socio-econòmic

Dins els objectius socioeconòmics del Pla d'Ús i Gestió vigent s'inclou facilitar el turisme naturalístic, implicar els propietaris i veïns en el procés de conservació i evitar inundacions o repercussions negatives de s'Albufera en l'economia comarcal.

La major part de les accions dirigides a aquests objectius es troben detallades a altres capítols d'aquest Pla (els que fan referència a l'ús públic i al funcionament de la Junta Rectora).

Programes

2.1. Ajudes als propietaris

Objectius:

La Conselleria de Medi Ambient, a través de la convocatòria 2009-10, concedirà ajudes als propietaris.

Actuacions:

- Informar i assessorar als propietaris respecte a les ajudes i gestionar les seves sol·licituds. S'oferirà assessorament tècnic per a aquelles sol·licituds en que sigui necessari. També s'oferirà als propietaris del Parc i el seu entorn assessorament respecte a línies d'ajuda promogudes per altres administracions.
- Tramitar les sol·licituds de subvenció i realitzar els informes corresponents des de l'administració del Parc.

Personal assignat:

Director-conservador

Informadors

Agent de medi ambient

2.2. Usos tradicionals

Objectius:

Mantenir el contacte directe amb els caçadors locals.

Mantenir obert el Parc de s'Albufera als petits aprofitaments tradicionals: Pesca amb cucada (preferentment per a gent de la comarca), recol·lecció de canya, bova, femsi llenya.

Actuacions:

- Oferir informació als implicats.
- Regular i quantificar els aprofitaments actuals mitjançant la concessió de permisos i el seguiment de les activitats.

Personal assignat:

Agent de medi ambient.

Director-conservador

Informadors

2.3. Botiga

Objectius:

Oferir als visitants la possibilitat d'adquirir productes del Parc i de la comarca.

Actuacions:

- Mantenir una botiga al centre de recepció on es puguin adquirir articles i publicacions de caire naturalístic, en especial els relacionats amb el parc (llibres, guies, cartografia, làmines...) i productes de l'entorn del Parc i d'altres espais naturals de les Balears.
- Promocionar la imatge corporativa de l'empresa Espais de Natura Balear, mitjançant la venda de productes.

Personal assignat:

Personal d'ús públic (tècnic, informadors).

2.4. Planificació de cremes controlades en la perifèria del Parc

Objectius:

Planificar cremes controlades de canyet a l'exterior del Parc (i ocasionalment també a l'interior del Parc), en col·laboració amb els propietaris afectats i/o societats de caçadors, a petició d'aquests, i evitar d'aquesta manera incendis provocats que puguin causar danys considerables a l'interior del Parc.

Actuacions:

- Informar sobre la conveniència de realitzar cremes controlades de canyet a l'exterior (i ocasionalment a l'interior) del Parc, en terrenys privats i en els vedats de caça propers, sempre i quan els seus propietaris ho sol·licitin o n'estiguin d'acord.
- Col·laborar en la preparació de les cremes controlades.

Personal assignat:

Agent de Medi Ambient

Director-conservador

2.5. Signatura i/o manteniment de convenis o acords amb la propietat privada

Objectius:

Conveniar amb els propietaris de finques privades, sempre i quan es consideri adient, actuacions i usos de les seves finques per part dels gestors del Parc.

Actuacions:

- Contacte periòdic amb els propietaris de les finques a conveniar, i signatura i/o manteniment dels convenis pertinents.
- Realització d'aquelles activitats contemplades en els convenis i/o acords signats.

Personal assignat:

Director-conservador

Projectes

2.6. Participació del "Pla Estratègic Turístic de la Badia d'Alcúdia"

Objectius:

Participar del Pla Estratègic que desenvolupen els principals actors implicats en el turisme de la zona nord de Mallorca, concretament dels municipis de Muro, Santa Margalida i Alcúdia, per intentar estructurar i desenvolupar, tant econòmicament com socialment l'espai territorial afectat i, per la part que afecta el Parc Natural, aconseguir que aquest desenvolupament es faci en consonància amb la correcta protecció dels valors naturals presents a la zona.

Actuacions:

- Participar de les reunions preparatòries del Pla Estratègic.
- Oferir el Parc Natural de s'Albufera de Mallorca com a espai turístic diferenciat de la resta, que confereix un valor afegit a la zona i que ha de preservar i potenciar els seus valors naturals (inclòs el de la tranquil·litat inherent a l'espai) com a principal recurs diferenciador. Elaboració, si s'escau, d'una diagnosi de la situació actual, amb els problemes i oportunitats que confereix a l'espai protegit el fet de trobar-se en plena zona turística "de masses".

3. Àrea d'ús públic

Els objectius generals d'aquests programes i projectes són millorar el servei que s'ofereix als visitants i garantir unes condicions adients de seguretat i higiene pels visitants i treballadors del Parc. S'ha d'intentar evitar la massificació, ja que aquesta resta qualitat a les visites. Per a això, s'ha d'evitar en la mesura de lo possible la visita de grans grups sense guia, sobretot a la primavera i a la tardor.

Programes

3.1. Atenció al públic

Objectius:

Garantir i augmentar la qualitat de la visita al Parc.

Actuacions:

- Garantir el control de visitants (tramitant el permisos de visita, oferint informació, etc.), tant als visitants individuals com als grups. Les previsions d'horari del Parc són: horari d'estiu (de 9 a 18 h) a partir del primer d'abril fins al 31 de setembre, horari d'hivern (de 9 a 17 h) desde l'1 d'octubre fins al 31 de març. El centre de Recepció es mantindrà obert tot l'any de 9 a 16 hores (excepte els dies de Nadal i Cap d'Any en que romandrà tancat).
- Prosseguir amb la millora dels centres informatius, interpretatius i d'acollida del visitant.
- Manteniment d'un punt de consulta bibliogràfica al centre de Recepció.
- Actuacions d'embelliment general de les àrees obertes al públic (sombres, pantalles visuals, nivelació de terrenys, etc.).
- Adequació i millora dels aguaitos existents, molt malmesos pel pas del temps i la humitat.
- Millora de les plataformes i punts d'observació existents.
- Manteniment i millora de la senyalització del Parc.
- Manteniment de la llacuna de Sa Roca com a aturada educativa, el que implica la retirada constant de la vegetació que creix a una de les seves vores.

Personal assignat:

Tècnic

Informadors

Aux. Administratiu

3.2. Programa d'interpretació ambiental

Objectius:

Garantir i augmentar la qualitat de la visita des del punt de vista de la interpretació ambiental.

Actuacions:

- Realitzar visites interpretatives al llarg del període escolar que s'ofereixen a tots els centres educatius de les Balears.
- Millora del material existent per a les visites prèvies i dels recursos que s'empren durant les visites escolars

Personal assignat:

Tècnic

Educadors ambientals, amb reforços puntuals en cas de necessitat.

3.3. Programa comarca

Objectius:

Donar a conèixer el Parc Natural a la comarca (termes municipals de Muro, Sa Pobla, Alcúdia i Santa Margalida) potenciant la seva participació i afavorint la integració del Parc dins la comarca com a un element de dinamització social.

Actuacions:

- Afavorir les visites dels grups de la comarca i prioritzar la seva atenció.
- Implicar als centres escolars de la comarca perquè incorporin el Parc en els seus programes curriculars.
- Elaborar materials educatius per a la població local.
- Recuperar i difondre activitats tradicionals relacionades amb el Parc i compatibles amb la seva conservació.
- Difondre les activitats de gestió realitzades al Parc, amb especial atenció a la comarca, mitjançant una publicació periòdica, els cartells "acosta't a s'Albufera" i la llista de distribució d'informació via e-mail.

- Programar activitats de formació naturalística.
- Seguir obrint el Parc al públic en general, i a la comarca en particular, durant les efemèrides més importants (dia mundial de les zones humides, dia europeu dels parcs, dia internacional de les aus i setmana de la ciència).

Personal assignat:

Tècnic

Educadors ambientals, amb reforços puntuals en cas de necessitat.

Oficial naturalista

Projectes

3.4. Millora de l'accessibilitat a les instal·lacions i recursos de la zona central

Objectius:

Millora de l'accessibilitat (sobretot a usuaris en cadira de rodes) i la funcionalitat dels itineraris centrals, mitjançant la reforma de tota una sèrie d'elements que a hores d'ara resulten inadequats per a ser emprats per part de persones amb mobilitat reduïda.

Actuacions:

- Anivellar i compactar el terreny de l'itinerari a l'aguait de Sa Roca des de Can Bateman (150 m.), deixant una amplada de 150 cm. elevant el pis uns 6 cm. amb el corresponent sistema de drenatge i proteccions laterals de 5 cm. a ambdós costats de l'itinerari.
- Adequació de la rampa d'accés a l'itinerari de Sa Roca creant un pendent màxim del 8%.
- Adequació de l'espai destinat a cadires de rodes dins l'aguait de Sa Roca.
- Substitució del pont de fusta sobre el Canalet de Sa Roca per un de nou sense pendent. Caldrà pilonar de nou dins el canal. Es millorà també l'accés al Turó de la Llacuna substituint els esgraons deteriorats.
- Doblar l'amplada del pont de fusta (a 2 m.) sobre el Canal des Sol a l'altura de Can Bateman per a millorar l'accés de vianants i bicicletes. Caldrà ampliar el sistema de pilonament actual del pont.

3.5. Edició i distribució de publicacions

Objectius:

Augmentar i millorar l'oferta de guies, tríptics i altres publicacions i material informatiu relacionats amb el Parc.

Actuacions:

- Traducció i edició de la guia de passeig del Parc i dels tríptics dels itineraris en diferents idiomes.
- Nous opuscles sobre diferents aspectes del Parc (espècies exòtiques o patrimoni cultural i etnològic).

3.6. Reforma dels camins oberts al públic

Objectius:

Realitzar una reforma en profunditat del ferm dels camins principals oberts al públic, que actualment es troben en molt mal estat com efecte de les importants inundacions que varen tenir lloc el desembre de 2008.

Actuacions:

- Redacció del projecte d'obres i obtenció de la llicència municipal pertinent.
- Eliminació de l'asfalt del camí d'entrada al Parc (entre s'Oberta i sa Roca) i substitució per un material de funcionalitat semblant però més integrat dins el paisatge.
- Millora del ferm dels camins de ses Puntes, Senyal i Enmig, mitjançant aportació de material adient i compactació del mateix.

3.7. Redacció projecte de reforma de les cases de ses Puntes

Objectius:

Evitar la caiguda definitiva d'aquest element etnològic de primer ordre, mitjançant la reforma de les parets i la col·locació d'un sostre.

Actuacions:

- Redacció d'un projecte de reforma de les cases de ses Puntes, per evitar que continuï el seu deteriorament.
- Sol·licitar la llicència d'obres municipal per a poder executar el projecte.

3.8. Desratització i adequació de la sala polivalent d'Educació Ambiental

Objectius:

Adequar la sala d'EA per a l'ús al qual està destinat. Per a això s'hauran de tapar tots els forats existents (principalment al sostre i teulada) i desratitza convenientment l'edifici mitjançant mètodes convencionals (rateres).

Actuacions:

- Retirada i posterior col·locació dels actuals sostre i teulada, tapant amb material dur tots els forats existents entre les teules i entre l'estructura de la sala i aquelles.
- Ubicació de rateres i el seu control diari fins que totes les rates siguin retirades.

3.9. Edició d'un quadern de camp per als escolars guiats pels educadors ambientals

Objectius:

Editar un quadern de camp que pugui ser entregat als escolars pels educadors ambientals durant les visites guiades o les visites prèvies. Aquest quadern de camp presentarà informació sobre el Parc i tindrà prou espai en blanc per a que se li pugui donar un ús divers.

Actuacions:

- Preparació i edició de 8.000 unitats de quadern de camp.

3.10. Millora de l'enllaç òptic del centre de Recepció

Objectius:

Millorar la connexió a internet existent al centre de Recepció, ja que presenta deficiències com a conseqüència del mal estat de l'enllaç òptic existent.

Actuacions:

- Substituir o millorar l'enllaç òptic existent.

3.11. Demolició dels banys des Comú de Muro

Objectius:

Demolir els banys, que actualment presenten moltes deficiències i a més han perdut el sentit que tenien quan a la zona existia una àrea recreativa. El projecte de demolició compta ja amb totes les llicències municipals necessàries.

Actuacions:

- Procedir a la demolició dels banys i la retirada de tots els enderroc generats.

4. Àrea d'investigació i seguiment

Els objectius fonamentals dels programes i projectes d'aquest apartat són millorar el nivell dels coneixements sobre les espècies i els ecosistemes presents al Parc i permetre l'avaluació de les amenaces existents i dels resultats de les

accions de gestió. Per a tal finalitat es tindrà molt en compte el Pla d'Investigació del Parc on es recullen les línies d'investigació a seguir al Parc.

És de rebut mencionar que el laboratori del Parc compta amb material i equips cedits per la família Bishop, que resulten imprescindibles per a la correcta investigació que es desenvolupa a l'espai, i que es convenient mantenir i, aprofitant les donacions de la família, millorar.

Programes

4.1. Seguiment de la biodiversitat

Objectius:

Seguiment de la biodiversitat, incidint sobre les espècies singulars i les considerades bio-indicadores.

Incrementar el coneixement de les espècies i els ecosistemes i prevenir els impactes.

Investigar els efectes de les espècies introduïdes, al·lòctones al Parc.

Actuacions:

- Seguiment de les poblacions d'auells reproductors (ardèides, aquàtiques, limícoles, passeriformes, rapinyaires diürns i nocturns), realitzant informes quinzenals.
- Elaboració de les dades anuals de seguiment ornitològic.
- Anellament en col·laboració amb altres entitats.
- Seguiment de les poblacions d'espècies al·lòctones, amb especial atenció a la carpa i a la tortuga de Florida.
- Avaluació de l'estat de les pastures i de l'efecte del bestiar a les comunitats vegetals i a la fauna insectívora.
- Manteniment i actualització de l'inventari de biodiversitat del Parc.
- Col·laboracions amb sanitat animal per al control dels virus avians.
- Manteniment de les col·leccions científiques existents al laboratori Dennis Bishop.
- Anàlisi de la presència de contaminants a les espècies aquàtiques sedentàries, sempre que es consideri necessari.
- Seguiment de les reintroduccions o amollades d'espècies animals.

- Manteniment de les estades i dels calendaris científics necessaris per a dur a bon terme les investigacions desenvolupades al Parc, amb preferència pels investigadors, Universitats i grups d'investigadors amb llarga tradició investigadora al Parc.

Personal assignat:

Oficial naturalista, amb la participació de becaris, voluntaris, altres membres de l'equip i de mitjans exteriors (laboratoris i sistemes d'anàlisi).

Director-conservador

4.2. Seguiment hídric

Objectius:

Tenir coneixement continu dels paràmetres de qualitat de l'aigua que poden condicionar la gestió del Parc.

Actuacions:

- Seguiment dels nivells.
- Recollida de mostres mensuals als punts del Parc designats a l'efecte.
- Anàlisi dels següents paràmetres de les mostres d'aigua: pH, oxígen dissolt, conductivitat, salinitat, temperatura, nitrats, nitrits, fosfats, NPOC i torbesa.
- Controls periòdics de la presència i abundància de fitoplàncton tòxic a les aigües de la llacuna d'aclimatació de Sa Roca, quan resulti aconsellable.
- Mantenir els contactes amb els responsables del projecte Medis i amb els tècnics de Recursos Hídrics.

Personal assignat:

Director-conservador

Oficial naturalista

Laboratori de Recursos Hídrics de la Conselleria de Medi Ambient

4.3. Seguiment metereològic

Objectius:

Disposar de dades meteorològiques per relacionar-les amb diversos aspectes de la gestió i seguiment del Parc.

Actuacions:

- Seguiment meteorològic diari, amb les dues estacions del Parc (la convencional i l'automàtica).
- Enviament de les dades de l'estació meteorològica convencional a l'AEMET.
- Transmissió de les dades de l'estació meteorològica automàtica en temps real a través d'Internet.
- Arxiu dels paràmetres recollits amb l'estació meteorològica automàtica (temperatura exterior, índex de calor exterior, humitat exterior, punt de rosada, pressió atmosfèrica, velocitat i direcció del vent, màxima velocitat i direcció de la màxima, temperatura de sensació, precipitació diària i en tempesta, precipitació mensual acumulada i anual acumulada, intensitat de precipitació, diferents índexs elaborats en relació a temperatura, humitat i vent, evapotranspiració mensual i anual, radiació solar, energia solar, màxima radiació solar, radiació ultraviolada, màxima i dosi de radiació).

Personal assignat:

Tècnic

Informadors

4.4. Seguiment de la pressió ramadera.

Objectius:

Disposar de dades sobre la pressió ramadera exercida a les diferents pastures, per relacionar-les amb diversos aspectes de la gestió i seguiment del Parc.

Incrementar el coneixement dels efectes del bestiar sobre la vegetació i els ecosistemes i prevenir-ne els impactes.

Investigar els efectes del bestiar sobre la biodiversitat del Parc.

Actuacions:

- Seguiment de les càrregues ramaderes diàries, determinant el tipus i el nombre de caps de bestiar que hi ha a cada tancat.
- Elaboració de les dades anuals de seguiment de la pressió efectuada pel bestiar sobre la vegetació.

Personal assignat:

Oficial agrícola-ramader.

4.5. Estudis sobre els coleòpters i els mol·luscs aquàtics

Objectius:

Estudiar la biodiversitat de coleòpters (escarabats) i mol·luscs (caragols) aquàtics, la seva distribució i densitats i relacionar-les amb la qualitat de les aigües i el tipus de gestió que es fa al Parc.

Actuacions:

- Realització d'inventaris de coleòpters i mol·luscs aquàtics als diferents canals i llacunes del Parc.
- Analitzar aquests inventaris i relacionar la distribució de les diferents espècies amb la qualitat de les aigües.

4.6. Elaboració de textos i dibuixos sobre la biodiversitat d'orquídies, libèl·lules i papallones diürnes

Objectius:

Preparació dels textos i els dibuixos que serviran per a l'elaboració de dues guies divulgatives (una sobre orquídies, altra sobre libèl·lules i papallones diürnes) que espuguin oferir al visitant.

Actuacions:

- Anàlisi de la presència i abundància de les diferents espècies d'orquídies, libèl·lules i papallones diürnes citades al Parc.
- Realització de textos de les espècies trobades, que recullin somerament alguns aspectes de la seva biologia i ecologia, la seva identificació, la seva abundància i fenologia, o els llocs on espoden observar, entre altres.
- Realització d'un dibuix de cada una de les espècies citades, que ajudi al seu reconeixement al camp i que serveixi per il·lustrar les futures guies divulgatives.

4.7. Estació d'anellament d'esforç constant

Objectius:

Millorar el coneixement de l'ús que fan les diferents espècies d'aus dels diferents ecosistemes del Parc, i molt especialment dels canyissars

Actuacions:

- Elaboració d'un informe complet on es recullin tots els anellaments i captures realitzades fins el 2010 mitjançant una Estació d'anellament d'esforç constant a s'Albufera, amb un anàlisi de les mateixes per espècies i per dates, i que permeti relacionar l'hàbitat on s'ha ubicat l'estació amb l'ús diferencial que en fan les espècies característiques de la zona.

5. Àrea de participació

El vigent Pla Rector d'Ús i Gestió es proposa com a objectiu afavorir la participació dels visitants, els veïns i propietaris en la conservació del Parc.

A l'apartat d'ús públic d'aquest pla anual es descriuen moltes tasques relacionades amb la participació i la implicació en el Parc de diversos sectors de la comarca.

Programes

5.1. Junta Rectora

Objectius:

Garantir el funcionament de la Junta Rectora, l'òrgan de participació dels sectors socials i entitats directament relacionades amb la gestió del Parc.

Actuacions:

- Gestionar el correcte funcionament de la Junta Rectora en aplicació del seu reglament intern. Convocar periòdicament als membres (amb un mínim de dues reunions anuals), per tal d'informar-los de les actuacions, plans i projectes relacionats amb el Parc.

Personal assignat:

Director-conservador (secretari de la Junta Rectora)

Auxiliar administratiu

5.2. Voluntariat

Objectius:

Aplicació del Pla de Voluntariat del Parc.

Col·laborar amb entitats que promoguin el voluntariat per crear línies de feina i projectes adients amb els objectius i necessitats del Parc i que, a la vegada, fomentin un sentiment d'implicació, especialment entre els voluntaris de la comarca.

Actuacions:

- Planificar i executar accions de voluntariat amb els objectius descrits, oferint als voluntaris unes tasques adequades als seus mitjans i formació complementades amb activitats lúdiques i formatives.

Personal assignat:

Tècnic

Educadors ambientals

Puntualment altres membres de l'equip (agent de medi ambient, oficial naturalista, oficial agrícola-ramader)

5.3. Ús de la sala d'exposicions

Objectius:

Oferir la sala d'exposicions del centre de Recepció del Parc a qui en pugui estar interessat en exposar-hi fotografies, cartells o qualsevol altre element d'interès cultural-natural o conservacionista.

Actuacions:

- Contactar amb administracions, organitzacions i particulars que puguin demostrar interès en comptar amb una sala d'exposicions lliure per a les seves obres o actuacions.
- Preparar un calendari d'exposicions en base a les propostes que hi hagi.

Personal assignat:

Tècnic

Informadors

5.4. Col·laboracions amb entitats i persones de la comarca

Objectius:

Mantenir una col·laboració continuada amb aquelles entitats i persones de la comarca que tinguin o vulguin tenir una relació ferma amb el Parc de s'Albufera.

Actuacions:

- Mantenir el contacte amb Ajuntaments, Associacions Hoteleres, Societats de Caçadors i altres organismes o entitats relacionades amb s'Albufera.
- Preparació d'actuacions planificades conjuntament, de diversa índole (activitats d'agenda, jornades de voluntariat, etc.).

Personal assignat:

Director-conservador

Tècnic

Informadors

5.5. Formació de voluntaris en investigació

Objectius:

Consolidar la importància que s'Albufera té com a centre de formació de voluntaris en investigació, especialment per a estudiants i nous professionals de la investigació ambiental, tant a les Balears com a Espanya i altres països europeus.

Actuacions:

- Oferir a estudiants i nous investigadors (preferentment de les Illes Balears) la possibilitat de realitzar pràctiques de camp a s'Albufera, en temes d'investigació naturalística.
- Formar-los en metodologies d'estudi i treball en equip, sempre baix la tutela d'un investigador en cap.

Personal assignat:

Director-conservador

Oficial naturalista

Contractacions externes d'un investigador en cap

Projectes

5.6. Projecte de participació ciutadana en la protecció de les ratapinyades i l'hortolà de canyar

Objectius:

Implicar la població local en la protecció d'uns éssers vius molt importants ecològicament parlant i que a s'Albufera presenten una gran diversitat, i que a la vegada són mal coneguts i sovint menyspreats, les ratapinyades.

Difondre la problemàtica de conservació de l'hortolà de canyar, una espècie poc coneguda que està patint una important davallada poblacional al Parc i a tota la seva àrea de distribució, i promoure la participació ciutadana en la seva conservació i estudi.

Actuacions:

- Realització d'un o més tallers de construcció de caixes-refugi per a ratapinyades.
- Realització de jornades de revisió de les caixes-refugi, i de detecció de ratapinyades fent servir aparells de detecció d'ultrasons, per mostrar la diversitat d'espècies que habiten el Parc.

- Elaboració d'un panell divulgatiu sobre les espècies de ratapinyades que es poden veure.
- Jornades teòriques sobre seguiment de fauna (i especialment de l'hortolà de canyar).
- Jornades pràctiques de seguiment i estudi de l'hortolà de canyar. Mitjançant l'ús de radio-emissors.

6. Àrea de manteniment

L'objectiu dintre d'aquesta àrea és conservar i millorar les infraestructures –en sentit ampli– del Parc i garantir-ne el seu funcionament.

Programes

6.1. Manteniment general del Parc

Objectius:

Mantenir operatives totes les infraestructures i equipaments del Parc.

Actuacions:

- Mantenir operatives totes les infraestructures i equipaments del Parc (senyalització, itineraris, aguait, camins i edificis, diferents cotxes de vigilància, manteniment, gestió agropecuària i ús públic, i altres instal·lacions).
- Gestió i manteniment de les instal·lacions i infraestructures necessàries per a la gestió del bestiar.
- Adquisició de gasoil-C.
- Contractació del manteniment dels transformadors i assegurances dels equipaments.
- Mantenir l'assegurança del laboratori.
- Mantenir operatiu el sistema de calefacció del Parc, així com les bombes impulsores d'aigües corrents i fecals.

Personal assignat:

Oficial agrícola-ramader

Responsable de brigada

Treballadors de biodiversitat especialistes de primera

Treballadors de biodiversitat especialistes

Projectes

6.2. Modernització maquinària del Parc

Objectius:

Completar la maquinària del Parc per a que sigui més funcional i operativa.

Actuacions:

- Compra d'un cabestrant per al tractor, una baca i una bolla per a un dels vehicles.
- Compra d'una foradadora i una serra de cinta sense fi per a metalls.

6.3. Adequació de la zona de davant les Cases d'Administració

Objectius:

Millorar la zona que es troba entre els edificis administratiu, impeding l'acumulació de fang i aigua.

Actuacions:

- Pavimentació de l'espai administratiu que es troba entre els les cases del parc, el taller i la porxada, espai utilitzat pels cotxes, vehicles i maquinària del Parc.

6.4. Tractament efectiu contra la proliferació de formiga argentina als edificis

Objectius:

Controlar la presència de la formiga argentina, especialment a les zones d'administració i de cablejat informàtic o elèctric.

Actuacions:

- Realització d'algun tractament efectiu a l'hora que no contaminant a principis d'estiu o quan les colònies de formigues argentines siguin especialment actives.

6.5. Neteja i manteniment de dunes, masses forestals i itineraris

Objectius:

Mantenir nets de residus i restes antròpics els sistemes dunars, les masses arbòries i els itineraris del Parc, gràcies a la participació de brigades que compten amb treballadors amb risc d'exclusió social.

Actuacions:

- Neteja manual del sistema dunar, pinars, boscos de ribera i itineraris del Parc. Puntualment, i en cas de ser necessari, retirada de vegetals exòtics i tasques silvícoles de millora ambiental.

7. Àrea de vigilància

Programes

7.1. Programa de vigilància del Parc

Objectius:

Garantir la vigilància del Parc, i augmentar-la dins la mesura del que sia possible.

Actuacions:

- Mantenir la vigilància de s'Albufera, els dies de caça de sol a sol i algunes nits per a evitar la pesca furtiva i les arts prohibides.
- Augmentar la vigilància a la zona d'Es Comú.
- Assegurar que les actuacions dels diferents usuaris s'ajustin al que recull la normativa del Parc.

Personal assignat:

Agent de medi ambient del Parc, recolzat per altres agents de medi ambient quan sigui necessari.

Projectes

7.2. Ampliació personal vigilància

Objectius:

Ampliar el personal propi destinat a realitzar la vigilància del Parc Natural. Aquesta àrea de gestió és la que presenta dins aquests darrers anys unes majors mancances i deficiències.

Actuacions:

- Contractació de 4 zeladors d'àrea natural (nivell 6) entre els mesos d'abril i octubre (inclosos), i entre 1 i 2 zeladors la resta de l'any.

8. Àrea d'administració

Dins aquest apartat s'inclouen les accions que tenen com a objectiu general garantir el bon funcionament del Parc i coordinar les accions previstes als programes i projectes.

Programes

8.1. Gestió administrativa general del Parc

Objectius:

Garantir la conservació dels valors del Parc i el compliment de les directrius del PRUG i el Pla anual.

Actuacions:

- Planificació de les tasques d'ús públic, vigilància, gestió agropecuària, manteniment, seguiment biològic, reunions tècniques, formació de personal, seguretat e higiene en el treball, etc.
- Millora de la formació i reciclatge del personal del Parc.
- Manteniment de les tasques administratives quotidianes (facturació, resums mensuals, administració relacionada amb el personal, informes, correspondència, e-mails, autoritzacions i permisos, etc.).
- Transmissió de dades meteorològiques a l'AEMET.
- Reunions dels responsables de les àrees de gestió (ús públic, manteniment, gestió agropecuària i vigilància).
- Reunions mensuals de tot l'equip de gestió.
- Supervisió del compliment dels objectius del pla anual.
- Redacció del Pla anual del 2008 i memòria del 2007.

Personal assignat:

Director-conservador

Tècnic

Agent de medi ambient

Oficial naturalista

Oficial agrícola-ramader

Parcialment l'aux. administratiu.

Projectes

8.2. Certificacions d'antiguitat i ús dels edificis existents

Objectius:

Aconseguir un certificat d'antiguitat i ús per a cada un dels principals edificis del Parc.

Actuacions:

- Tramitació dels expedients davant l'Ajuntament de Muro.

8.3. Dotació de personal

Objectius:

Dotar amb personal adequat aquelles àrees de gestió que no en disposen actualment i que tenen les seves places vacants. Per a l'àrea de vigilància, veure aquesta.

Actuacions:

- Contractació d'un treballador especialista de biodiversitat per a tasques agrícola-ramaderes.

8.4. Instal·lació de cablejat al nou despatx administratiu

Objectius:

Equipar el nou despatx administratiu del Parc amb cablejat elèctric i informàtic.

Actuacions:

- Instal·lació del cablejat.

9. Àrea de planificació

L'objectiu fonamental és planificar adequadament i de forma coordinada tots els aspectes que intervenen en la gestió del Parc, i possibilitar una eficaç avaluació dels resultats obtinguts.

Programes

9.1. Planificació de les actuacions necessàries per al correcte funcionament i per a la correcta gestió del Parc

Objectius:

Efectuar una adequada planificació de les accions a desenvolupar dins el 2010 per a executar correctament els programes i projectes contemplats. Planificació d'actuacions futures.

Actuacions:

- Seguiment continu de totes les àrees de gestió, amb avaluacions periòdiques dels programes i projectes en execució o pendents de ser executats.
- Planificació d'actuacions per als propers anys (2011 i més enllà), concretats en programes i projectes.

Personal assignat:

Director-conservador.

Tècnic.

Projectes

9.2. Redacció del nou PORN del Parc

Objectius:

Elaborar el document de planificació per excel·lència dels espais naturals protegits, el PORN, document del qual no en disposa s'Albufera de Mallorca, i que ha de permetre disposar d'una eina de treball que incideixi en aspectes tals com la correcta ordenació dels recursos naturals, culturals i socio-econòmics del Parc, la zonificació i la normativa d'aplicació sobre l'espai protegit. El PORN del Parc ha d'establir igualment quins territoris de la perifèria de l'actual Parc Natural han de ser objecte de protecció i sota quin tipus de figura.

Actuacions:

- Elaboració del PORN i presentació del mateix a la Junta Rectora del Parc.

10. Àrea d'avaluació

Em aquest apartat s'inclouen les accions que tenen com a objectiu avaluar els resultats de les accions previstes als documents de Planificació vigents, així com l'adequació dels resultats als objectius inicials.

Programes

10.1. Avaluació del compliment del Plans i documents de gestió vigents

Objectius:

Avaluar el compliment del documents de Planificació i gestió actualment vigents.

Actuacions:

- Estudiar el nivell de compliment dels programes i projectes del vigent Pla de Gestió desde la seva aprovació.
- Avaluar internament el grau de compliment del present Programa Anual, del Pla de Voluntariat, del Pla d'Investigació del Parc, del Pla de Pastures, de les directrius de gestió hídrica i de recuperació del bosc de ribera.

Personal assignat:

Director-conservador

Pressupost 2010

	Espais de Natura Balear	CMA	ABAQUA	La Caixa
1.Àrea de gestió per a la conservació				
1.1. Programa de gestió hídrica.....	2.000			
1.2. Programa de recuperació bosc ribera i sistema dunar.....	1.000			
1.3. Programa de control d'espècies exòtiques.....	6.000			
1.4. Programa de gestió agropecuària.....	17.000			
1.5. Projecte de substitució de l'actual dic del Canal Gran.....			80.000	
1.6. Dragat del Canal Gran.....			1.000.000	
1.7. Dragat de les sèquies de Senyora i Aigua Bona.....	20.000			
1.8. Nova compartimentació pastures camí dels Polls.....	12.500			
1.9. Ubicació de barreres tancament bestiar.....	4.000			
1.10. Treballs silvícoles intensius bosc ribera Cibollar.....	1.000			
1.11. Dragat llacuna aigües fondes Punta des Vent.....	-Ministeri-			
1.12. Recuperació d'espècies amenaçades.....	1.000	-Espècies-		
Subtotal	64.500		1.080.000	
2.Àrea de desenvolupament socio-econòmic				
2.1. Programa d'ajudes als propietaris.....				
2.2. Programa d'uso tradicionals.....	100			
2.3. Programa botiga.....				
2.4. Programa de planificació de cremes controlades.....				
2.5. Programa de signatura i manteniment de convenis.....				
2.6. Participació del Pla Estratègic turístic de la badia d'Alcúdia.....				

Subtotal	100			
3.Àrea d'ús públic				
3.1.Programa d'atenció al públic.....	6.000			
3.2. Programa d'interpretació ambiental.....	500			
3.3.Programa comarca.....	2.000			
3.4. Projecte de millora de l'accessibilitat a l'itinerari central.....				47.100
3.5. Edició de publicacions.....	20.000			
3.6. Projecte de reforma dels camins	20.000		???	
3.7. Projecte de reforma casa de ses Punes.....	20.000			
3.8. Desatització i adequació sala EA.....	1.000			
3.9. Edició quadern de camp per a EA.....	8.000			
3.10. Millora de l'enllaç òptic de recepció.....	1.000			
3.11. Demolicció dels banys des Comú de Muro.....	2.000			
Subtotal	80.500		???	47.100
4.Àrea d'investigació i seguiment				
4.1.Programa de seguiment de la biodiversitat.....	500			
4.2. Programa de seguiment hídric....	300			
4.3. Programa de seguiment meteorològic.....				
4.4. Programa de seguiment pressió ramadera.....				
4.5. Projecte seguiment coleòpters i mol·luscs aquàtics.....	12.000			
4.6. Elaboració textos i dibuixos diversitat orquídies, papallones i libèl·lules.....	5.000			
4.7. Estació Esforç Constant.....	((15.000))			
Subtotal	17.800			
5.Àrea de participació				
5.1.Programa Junta Rectora.....	100			
5.2. Programa de voluntariat.....	1.500			
5.3. Programa d'ús de la sala d'exposicions.....				
5.4.Programa de col·laboracions amb la comarca.....	2.000			
5.5. Programa de formació de voluntaris en investigació.....	4.000			
5.6. Projecte de participació ciutadana en protecció ratapinyades i hortalà de canyar.....	5.000			
Subtotal	12.600			
6.Àrea de manteniment				
6.1. Programa de manteniment general del Parc.....	35.000			
6.2. Projecte de modernització maquinària.....	7.400			
6.3. Projecte d'adequació espai administratiu.....	5.000			
6.4. Projecte de tractament contra				

formiga argentina.....	600			
6.5. Neteja i manteniment de dunes, masses forestals i itineraris.....				21.500
Subtotal	48.000			21.500
7. Àrea de vigilància				
7.1. Programa de vigilància del Parc				
7.2. Projecte d'ampliació de personal de vigilància.....	-Personal-			
Subtotal	0			
8. Àrea d'administració				
8.1. Programa de gestió administrativa general del Parc.....	8.000			
8.2. Projecte de certificacions d'antiguitat i úsedificacions.....	1.000			
8.3. Projecte de dotació de personal.....	-Personal-			
8.4. Projecte d'instal·lació de cablejat al nou despatx administratiu.....	500			
Subtotal	9.500			
9. Àrea de planificació				
9.1. Programa de planificació d'actuacions.....				
9.2. Projecte de redacció del PORN.....		-Planificació		
Subtotal	0			
10. Àrea d'avaluació				
10.1. Programa d'avaluació dels plans i documents de gestió.....				
Subtotal	0			
SUBTOTALS	233.000		1.080.000	68.600
TOTAL				